

Oponentský posudek na bakalářskou práci:

Michal Karas: Svaz přátel SSSR v Československu

Předložená práce se zabývá činností spolku shromažďujícího sympatizanty SSSR v Československu od jeho založení v roce 1930 až do roku 1948, kdy se sloučil s podobně zaměřenou Společností pro hospodářské a kulturní styky se SSSR, čímž vznikl Svaz československo-sovětského přátelství.

Zvolené téma přitom autor začlenil do širšího kontextu mezinárodního postavení SSSR a československo-sovětských vztahů ve zmíněném období. V rámci možnosti je shrnul věcně a výstižně. Velkou předností práce je rozbor pramenů a literatury, v němž prokázal, že se v nich dobře orientuje. V celé práci pak ukázal schopnost pracovat s nimi a využívat je.

Jádrem práce je popis činnosti Svazu přátel SSSR. Vyvíjel široké spektrum aktivit. Ačkoliv se podle statutů a prohlášení vedení mělo jednat o apolitickou organizaci, ve skutečnosti byla mnoha pouty propojena s KSČ. Jejich vzájemné vztahy s KSČ postihl kolega Karas podle mého soudu v základních rysech správně. K pochopení jeho skutečného místa ve společenském a politickém životě první československé republiky by však pomohlo položit si otázku, jak a v čem konkrétně KSČ pomáhal a zda plnil její zadání. Přesně pak autor zachytil změnu postavení Svazu přátel SSSR po druhé světové válce, kdy přirozeně těžil z mohutné vlny sympatií vůči osvoboditeli, která se rozšířila především v české veřejnosti. Projevila se kromě jiného v tom, že začal být zapojen do státní osvětové péče. Stejně jako v kapitole věnované činnosti spolku před válkou i zde ovšem při seznamování se s různými akcemi, které pořádal, vzniká dojem, že autorovo líčení je poněkud popisné a „do sebe zahleděné“. Do pozadí se tak dostává skutečnost, že Svaz přátel SSSR se v této době stával součástí propagandistické mašinérie a že v konečném důsledku nebylo účelem jeho činnosti šíření znalostí o SSSR, ale brutální ideologické ovlivňování a manipulace sloužící k diskvalifikaci politických protivníků KSČ. Polemiky, do kterých se členové svazu dostávali, jsou jen lehce nastíněny. Nutno ovšem přiznat, že vlastní činnost Svazu autor zmapoval důkladně a že tak vytvořil prostor pro další výzkum.

Za nesporně pozitivní pokládám kapitolu věnovanou významným osobnostem spojeným se Svazem přátel SSSR. Práce se tím dostává na konkrétnější rovinu. S tím souvisí i správný zájem o sociální složení členů a představitelů spolku. Ačkoliv se autor nedokázal zcela vyhnout gramatickým chybám, celkově je práce napsána poměrně kultivovaným jazykem. Čtenář rozhodně nikde netápe v tom, co chtěl autor sdělit. V míře celkem zanedbatelné se v textu vyskytují faktografické nepřesnosti: v této souvislosti je tak třeba upozornit na to, že šéfredaktorem Svobodných novin nebyl Jan Herben, ale Ferdinand Peroutka (Ivan, nikoliv Jan, Herben byl šéfredaktorem Svobodného slova), KSČ nebyla 20.10.1938 ještě zakázána, ale pouze jí byla zastavena činnost, Zdeněk Nejedlý neodjel do SSSR po podepsání Mnichovské dohody za druhé republiky, ale až po vzniku Protektorátu. Předložená práce kol. Karase navzdory výše uvedeným výtkám splňuje nároky kladené na tento typ prací, proto ji mohu doporučit k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji stupněm výborně.

V Kolíně 27.8.2018

Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.